

Handläggare
Per Owe Molander
Telefon: 08 508 28 918

Hållbar användning av mark och vatten, projektrapport nr 7, 2013

Remiss från Stadsrevisionen, dnr 3.1.3-99/2013

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna tjänsteutlåtandet som svar på remissen

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMaria Svanholm
Enhetschef

Bakgrund

Revisionskontoret har genomfört en granskning avseende systematiskt miljöarbete med inriktning på miljöprogrammets målområde ”Hållbar användning av mark och vatten”.

Granskningen syftar till att bedöma om stadens nämnder och styrelser arbetar på ett ändamålsenligt sätt för att uppnå målen inom målområdet.

Revisorsgrupp 1 har den 23 oktober 2013 behandlat bifogade revisionsrapport (nr 7, 2013). Rapporten har överlämnats till kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och Bromma stadsdelsnämnd för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till Revisorsgrupp I senast den 24 januari 2014.

Revisionskontorets rapport

I sammanfattning är Revisionskontorets sammantagna bedömning att:

- Granskade nämnder och bolag genom sin dagliga verksamhet bidrar till måluppfyllelse inom målområdet men att detta upplevs av de granskade som svårt och komplicerat på grund av att det är svårt att definiera tydliga och konkreta mål samt att underlag och mätmetoderna för uppföljning av indikatorerna brister inom vissa områden.
- Ansvarsområden, strukturen och processen för uppföljningen av mål och indikatorer inom detta målområde upplevs vara tydlig.
- Alla nämnder och styrelser fått i uppdrag att ta fram en miljöhandlingsplan som kartlägger respektive verksamhets miljöpåverkan samt beskriver åtgärder för att minska denna. Kommunstyrelsen bör förtydliga syfte och utformning av miljöhandlingsplaner då det i dagsläget saknas instruktioner eller anvisningar, vilket har lett till att dessa dokument varierar stort i både format och innehåll. Stöd och samordning efterfrågas, främst vad gäller stöd från stadsledningskontoret.
- Det finns i nuläget inget eller lite samarbete med frågor som rör miljöprogrammet och miljöhandlingsplanerna. Mer stöd och samarbete efterfrågas som kunde bidra till en bättre gemensam förståelse av målbilden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen välkomnar revisionskontorets granskning av nämndernas/styrelsernas miljöarbete med avseende på miljöprogrammet.

Revisionskontoret har valt att begränsa sin granskning till målområde ”Hållbar användning av mark och vatten”.

Avgränsningen är möjligtvis rimlig med hänsyn till den större insats som skulle krävas för att göra en heltäckande granskning. Men för att få en mer heltäckande bild av om stadens nämnder/styrelser arbetar på ett ändamålsenligt sätt för att uppnå miljöprogrammets mål hade förvaltningen gärna sett att en motsvarande granskning gjorts som omfattat miljöprogrammets alla målområden.

Övergripande om delmålet hållbar användning av mark och vatten

Under denna rubrik i revisionsrapporten (sidan 9) uttrycks en åsikt som påstås komma från miljöförvaltningen. Denna lyder ”Det placeras för närvarande stora resurser där de inte nödvändigtvis behövs, till exempel för att ytterligare rena vattenområden som redan är av relativt hög kvalitet.”

Förvaltningen menar att detta är en feltolkning. Tvärtemot vad som påstås kommer det att krävas kraftigt ökade resurser för att stadens vattenområden ska uppnå god ekologisk status enligt EU:s vattendirektiv. Det är däremot riktigt att det krävs prioritering av stadens resurser för vattenrening så att åtgärder sätts in där de bäst behövs.

Miljöhandlingsplan

I samband med att miljöprogrammet antogs av kommunfullmäktige uppdrogs till alla stadens nämnder och styrelser att dessa ska klarlägga sin egen miljöpåverkan och beskriva åtgärder för att minska detta i en miljöhandlingsplan.

Revisionens granskning visar att det finns en otydlighet kring syftet med miljöhandlingsplanerna och en stor variation i hur nämnderna/styrelserna uppfattar att uppdraget ska tolkas. I kommunfullmäktiges utlåtande angående miljöprogrammet (2011:171) står att läsa:

”Under respektive delmål pekar miljöprogrammet ut vilka styrelser och nämnder som berörs av delmålet och lämnar också förslag på hur detta kan uppnås. Samtliga nämnder och styrelser ska vidta åtgärder som leder till måluppfyllelse utifrån sin verksamhet samt kartlägga sin egen miljöpåverkan och minska densamma i en miljöhandlingsplan som utgår från miljöprogrammet. Miljöhandlingsplanen tas fram utifrån relevanta mål för verksamheten i miljöprogram 2012-2015.

Miljöhandlingsplanen fastställs och följs upp av respektive nämnd och styrelse.”

Utifrån denna skrivning bör det enligt miljöförvaltningen inte föreligga några oklarheter.

Vad gäller miljöförvaltningen har en miljöhandlingsplan upprättats utifrån förvaltningens direkta miljöaspekter, dvs. den miljöpåverkan som driften ger upphov till i miljöhandlingsplanen ingår ett stort antal mål och aktiviteter som konkretiserar de övergripande målområdena i stadens miljöprogram. Däremot finns det inga mål eller aktiviteter som är direkt kopplade till området hållbar användning av mark och vatten då förvaltningen gjort bedömningen att driften inte ger upphov till miljöaspekter kopplade till målområdet.

Samverkan

Förvaltningen anser att det finns ett gott samarbete mellan nämnder och styrelser i många projekt som rör miljöprogrammets målområden. Det finns dock potential för förbättringar där bl.a. de olika kontorens kompetenser skulle kunna komma till bättre nytta med ett mer integrerat arbetssätt. Detta gäller t.ex. klimatanpassningsfrågor eller när naturvårdsintressen ska vägas samman med andra intressen. Ett annat område är miljöanpassad upphandling där det är viktigt att alla verksamheter ställer samma krav.

Uppföljning, rapportering och redovisning

Miljöprogrammets delmål följs årligen upp av kommunstyrelsen i en blankett till berörda nämnder/styrelser i samband med tertialredovisning 1. Kommunstyrelsen avrapporterar därefter det sammanställda resultatet till kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens har en väl fungerande uppföljning av miljöprogrammet bl.a. genom webbplatsen Miljöbarometern som är ett kommunikationsverktyg för miljödata, miljömål och miljöarbete inom Stockholm stad. Miljöbarometern används även för att på ett publikt sätt redovisa utvecklingen av de indikatorer som används vid uppföljningen av miljöprogrammet men är i sig inte en formell del av miljöprogrammets uppföljning.

Uppföljningen av miljöprogrammet skulle vinna på en årlig redovisning till Kommunfullmäktige som är fristående från verksamhetsberättelsen och tertialrapporterna. Det är en sak att data samlas in genom stadens gemensamma ledningssystem, ILS, och att nämnder och bolag inte belastas med ytterligare rapporteringstillfällen. Men redovisningen av hur nämnder och bolag har bidragit till miljöprogrammets uppfyllande och hur det

i övrigt går med målen i miljöprogrammet skulle med fördel kunna ske vid en annan tidpunkt. Vid detta tillfälle skulle också en redovisning av de olika verksamheternas miljöhandlingsplaner kunna ske. Det skulle skapa ökad tydlighet och ge Kommunfullmäktige ett tillfälle att diskutera hur arbetet med målen i miljöprogrammet utvecklas.

Bilagor

1. Revisionsrapport nr 7 2013, Systematiskt miljöarbete-
Hållbar användning av mark och vatten